

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

2027
Nacionālais
attīstības plāns

Latvijas
Biozinātņu un tehnoloģiju
universitāte

Pilsētas pļavas sabiedrības skatījumā

Dr.arch. Daiga Skujāne

Dr.arch. Natālija Ņitavska

Dr.arch. Madara Markova

Mg.arch. Anete Lagzdiņa

Mg.arch. Alise Čavare

LBTU Ainavu arhitektūras un vides inženierijas institūts

Pētījums veikts projekta "LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā" ietvaros, saņemot Atvēršanas fonda finansējumu Nr. 5.2.1.1.i.0/2/24/I/CFLA/002

ubc.net

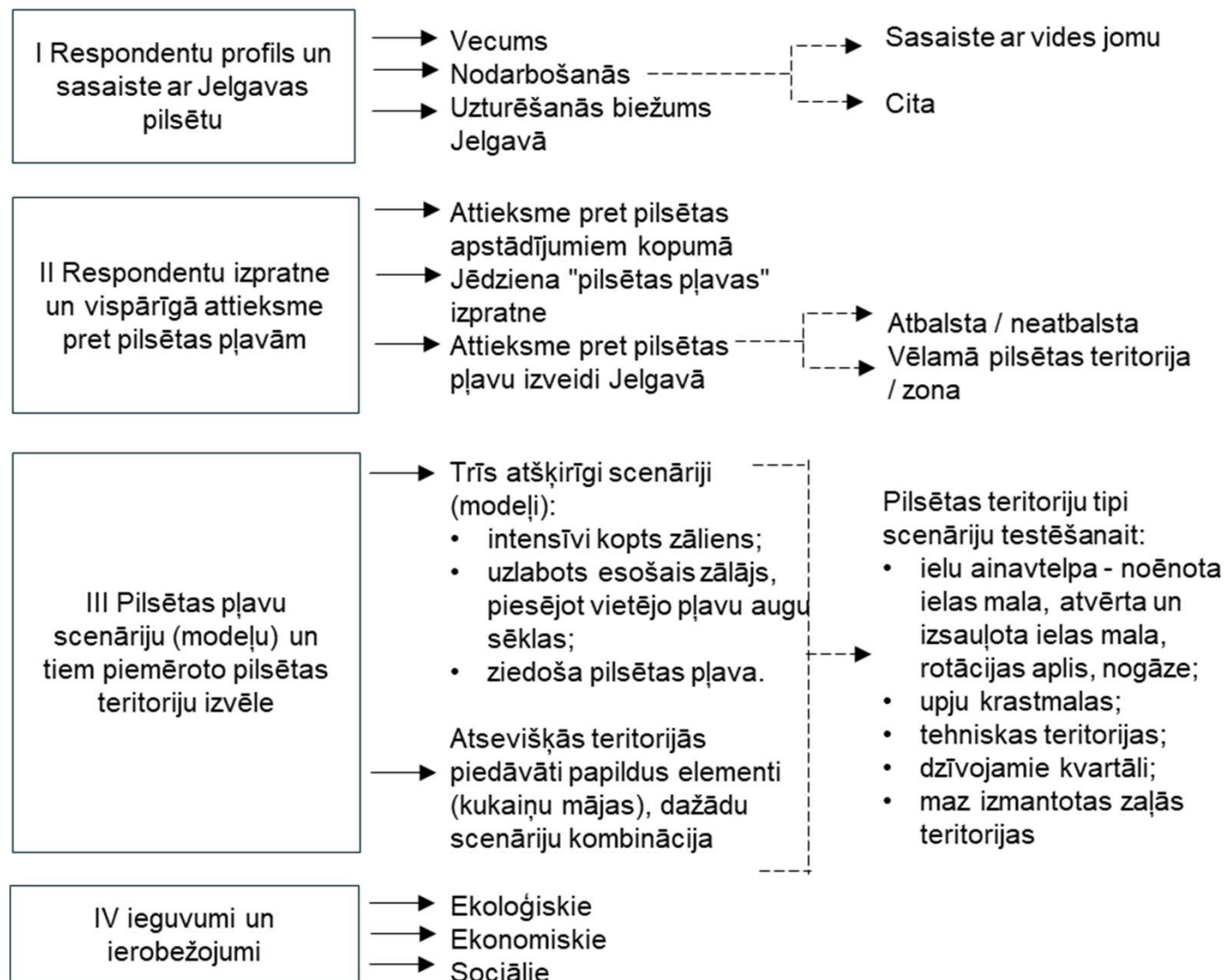
*Izpētes teritorija– Jelgavas pilsēta
60 km²; iedzīvotāju skaits ~55 000*

2026.gada vasarā īstenota **sabiedrības aptauja par pļavu izveides iespējām Jelgavas pilsētā** ar mērķi noskaidrot:

- sabiedrības kopējo attieksmi saistībā ar pļavām pilsētā, un kas to ietekmē;
- iespējamās teritorijas pilsētā, kas būtu piemērotas dažāda veida pļavām un akceptējamas no sabiedrības puses.

Pētījums veikts projekta «*Urbānās pļavas kā rīks ilgtspējīgu un klimata pārmaiņām adaptīvu pilsētas ārtelpu attīstībai*» ietvaros kā daļa no integrētas izpētes, kura aptver ekoloģiskos, ekonomiskos un sociālos pilsētu pļavu plānošanas, ieviešanas un apsiarniekošanas aspektus.

Aptaujas tematiskās sadaļas

Respondentu profils

Kopējais respondentu skaits 116

79% respondentu ikdienā pievērš lielu uzmanību apstādījumiem pilsētā

Sasaiste ar vides, ainavu un teritoriju plānošanu, ekoloģiju u.c.:

- 28% ir saistīti ar jomu
- 72% nav saistīti ar jomu

Vecuma grupu sadalījums

<18: 5%
18–24: 23%
25–34: 22%
35–44: 21%
45–54: 11%
55–64: 6%
>65: 17%

Uzturēšanās biežums Jelgavā:

- dzīvo Jelgavā (katru dienu) – 56%;
- strādā / mācās Jelgavā (gandrīz katru dienu) – 22%;
- apmeklē ik pa laikam – 22%;
- nav bijuši – 0%

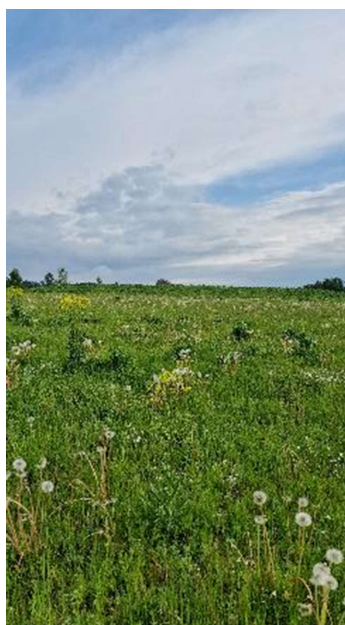
Kā es saprotu, kas ir
“pilsētas pļavas”?

Visi ar jomu saistītie respondenti izvēlējās
dažādus pļavu tipus /
nesaistītie – galvenokārt vienu tipu

40%

Bieži pļauts
zāliens

Reti pļauts
zālājs (40%)

83% sēta pļava / 16% stādīti augi

Esošajā
zālienā/zālājā
piesētas pļavu
augu sēklas

Sēta pļava (83%)
vai stādītas
graudzāles un
ziedoši pļavu
augi / ziemcietes
(16%)

Sēta pļava no
Latvijas
dabisko pļavu
augu sēklām

Latvijas
dabiskās pļavas

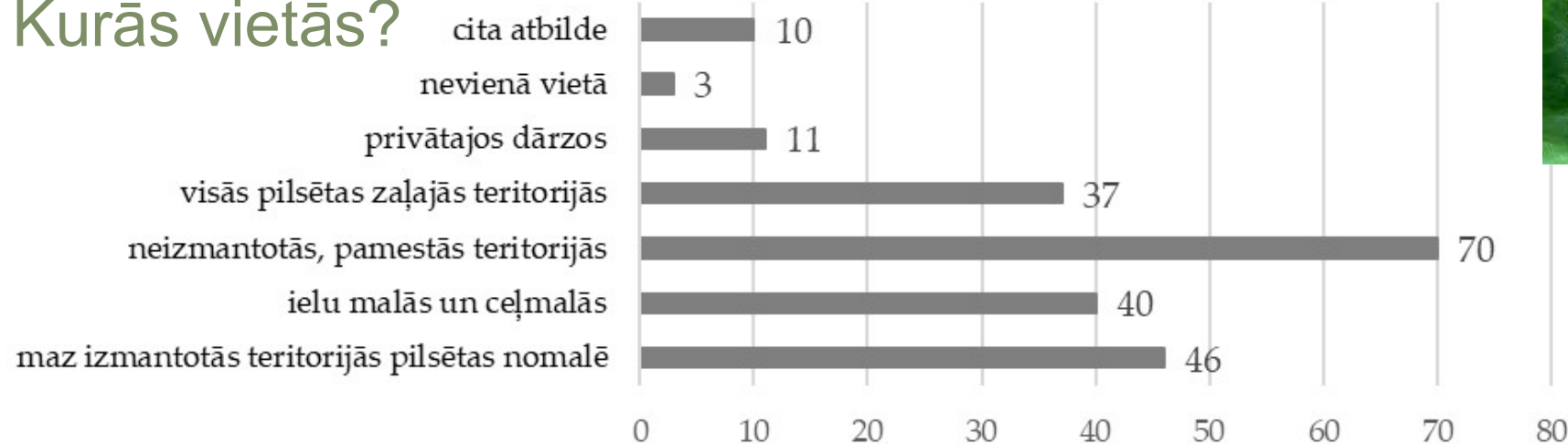
Vai es vēlētos pļavas Jelgavas pilsētā?

- Jā – 45%
- Jā, bet tikai konkrētās vietās – 51%
- Nē – 4%

Jā, bet tikai tad, kad tiks ierobežoti Spānijas kailgliemeži

Kurās vietās?

Scenāriji un to testēšana dažādām pilsētas teritorijām

Zāliena / pļavu scenāriji:

Bieži pļauts
zāliens

Reti pļauts zālājs
vai uzlabots,
piesējot vietējo
pļavu augu sēklas

Ziedoša pļava
(dažādu sēklu
mikss) kombinācijā
ar zālienu

Pilsētas teritorijas scenāriju testēšanai:

Noēnota
ielas /
ceļa mala

Atvērta,
izsauļota
ielas /
ceļa mala

Rotācijas
apļi

Nogāzes

Tehniskās
teritorijas

Maz
izmantotas,
arī pamestas
zaļās
teritorijas

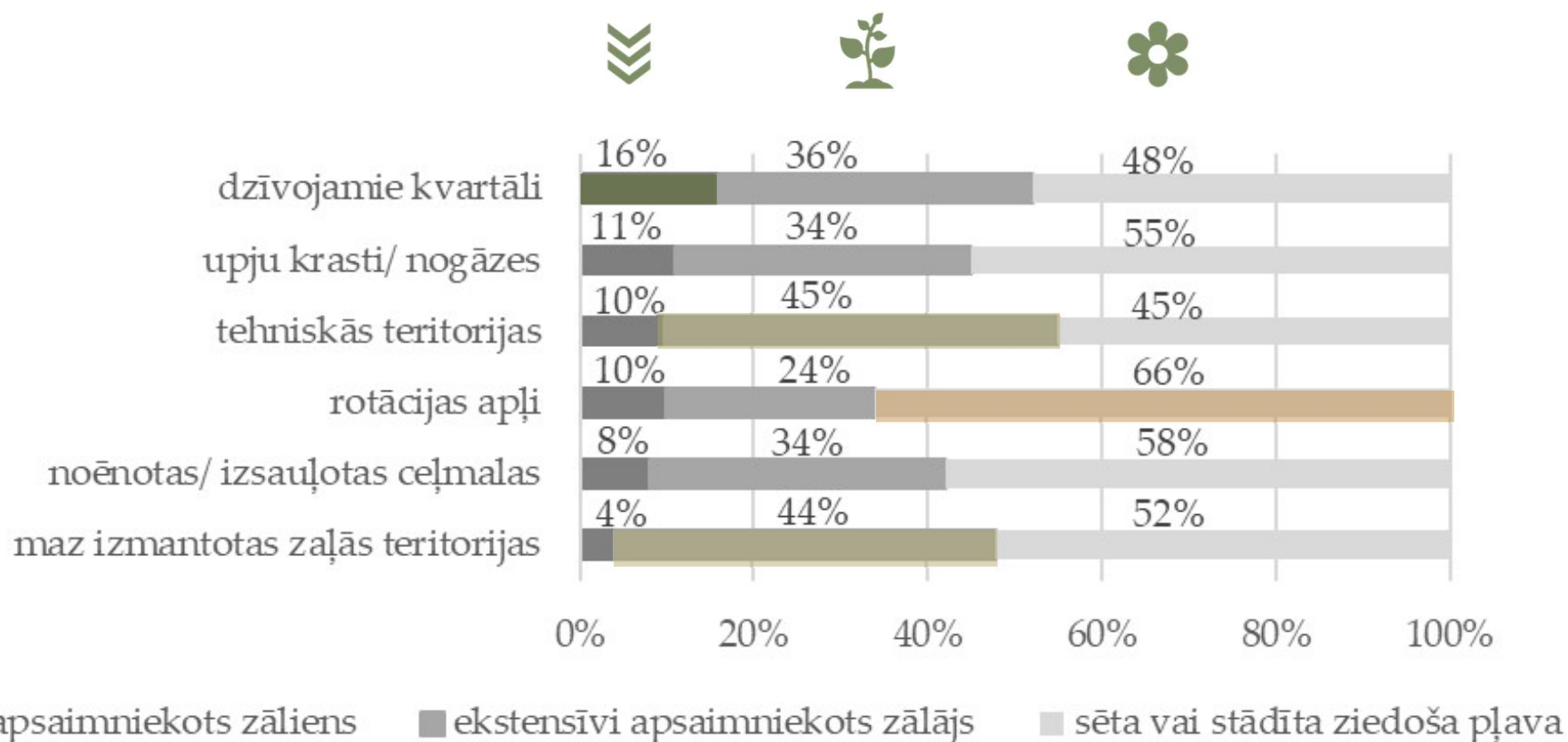
Krastmalas

Dzīvojamo
māju
pagalmi

Scenāriji un to testēšana dažādām pilsētas teritorijām

REZULTĀTI

Galvenās atziņas no scenāriju testēšanas

Vispopulārākais scenārijs: ziedoša pļava

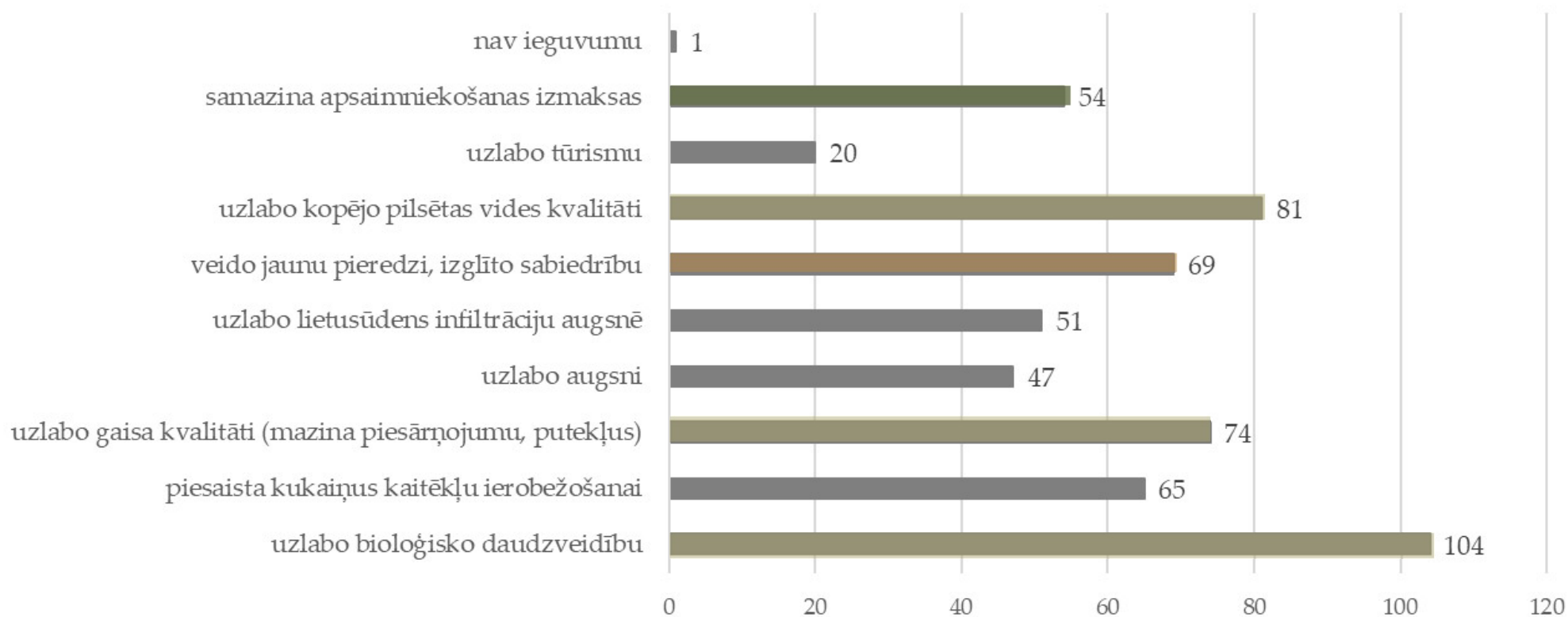

Reti pļauts zālājs vai uzlabots zālājs, piesējot dabisko pļavu augu sēklas, visbiežāk tiek akceptēts teritorijās, kas tiek publiski retāk izmantotas – maz izmantotās zaļajās teritorijās un tehniskajās teritorijās. Tomēr “kārtīga” izskata iegūšanai, pļavas jākombinē ar regulāri pļautām joslām gar gājējuun braucamajām zonām

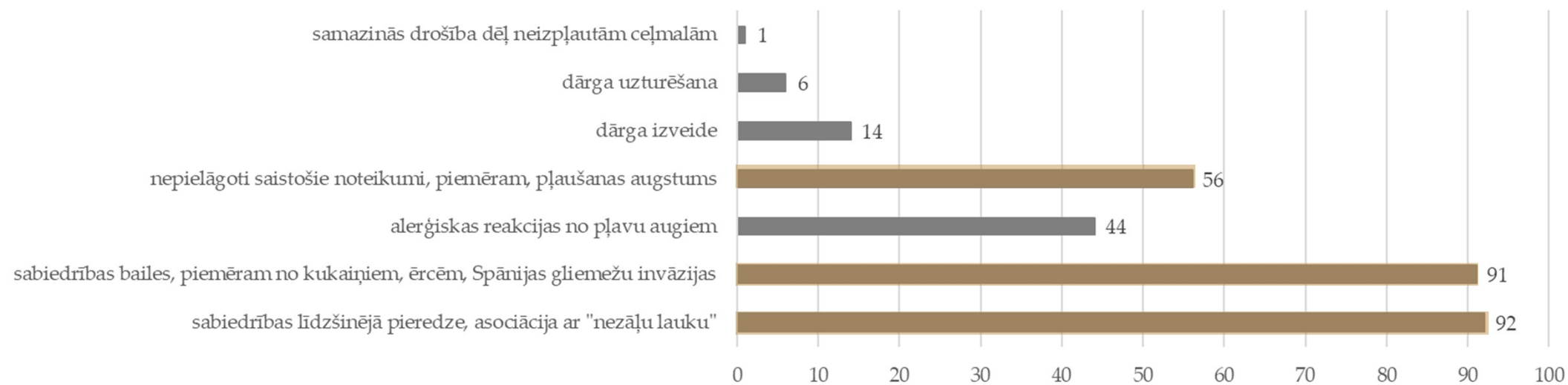

Intensīvi pļauts zāliens nevienā no teritorijām netika atzīmēts kā vispiemērotākais scenārijs, tomēr visaugstāko vērtējumu tas ieguva dzīvojamo māju pagalmu zonās (16%), bet viszemāki – maz izmantotās teritorijās (4%).

leguvumi no pļavām pilsētā

Ierobežojumi pļavu izveidei pilsētā

Respondenti par pļavām Jelgavā...

- Manuprāt, **zemu pļauts zāliens pilnīgi visur pilsētvidē ir jau pagātne**. Daudz dabiskāk un pievilcīgāk izskatās pat ekstensīvi kopjams zāliens, jo pilsētā uzreiz paliek zaļāka. Taču jautājot cilvēkiem no tuvākā loka viedokli, lielākā daļa atbild, ka zemu pļauts zāliens pilsētā ir pašsaprotami un garāka zāle izskatās kā apsaimniekošanas trūkums.
- Varbūt **pirmajā gadā būs kāds izskats, bet pēc tam nezāļu lauks**
- Vēlā rudenī jānopļauj un jāsavāc, lai pārāk nebagātinātu augsni un nākamajos gados neaugtu tikai pienenes. Kā arī lai nebūtu kūlas ugunsgrēki pavasarī.
- Godīgi, man **patīk ideja par pļavām neizmantojamās teritorijās**, bet man personīgi ļoti grauž sirdi redzot, ka tas notiek ar Mīlestības alejas laukumu, kas iet gar Dobeles šoseju. Man tā šķiet vēsturiska vieta, par kuru daudzi Jelgavnieki nezina, un šī teritorijas apzaļumošana tikai paslēpj tās nozīmi arvien vairāk.
- **Labprāt savā pilsētā redzētu dabiskas pļavas!**
- Lai izdodas realizēt Jelgavā!
- Uzskatu, ka **Jelgava būtu piemērota dabiskajām pļavām**.
- **Jelgava nav gatava šādam projektam**, jo nespēj mūsdienīgi izmantot parku, apstādījumu un arhitektūras potenciālu. Ļoti bēdīgi izskatās Jelgavā!
- Sabiedrība ir ļoti neizglītota par dabiskajām pļavām. **Vajadzētu informatīvos statīvus**.
- **Jāsāk ar dažiem projektiem, kas izdodas un kalpo kā labi piemēri**, pēc vairākiem gadiem var ierīkot vairāk šādu pļavu. Jāseko, lai tās tiktu pienācīgi uzturētas.
- **Cilvēki vairs nepazīst augus**, ir ieslīguši stresā un materiālismā. Nepieciešams būt tuvāk dabai
- Paldies par ideju! **Lai izdodas! It īpaši pie Jelgavas pils**, kur pagājušajā gadā bija sākums dabiskās pļavas veidošanai, bet tagad tur atkal nofriezēts mauriņš. Žēl, ka cilvēki vēl nesaprot.
- **Atbalstāma dabisko pļavu izveide pilsētvidē**.

Secinājumi

- Sabiedrības **attieksme pret pļavām pilsētā pēdējos gados ir kļuvusi vairāk atbalstoša**, pateicoties jau šobrīd īstenotajiem pļavu projektiem un iedzīvotāju iesaisti to izveidē, kā arī plāšāku informācijas pieejamību par pļavām. Tomēr **nozīmīgai sabiedrības daļai joprojām pļavas pilsētās asociējas ar nepievilcīgām, neapsaimniekotām teritorijām**, kurās vairojas ērces un Spānijas kailgliemeži. Līdz ar to **ļoti nozīmīgi ir turpināt izglītēt un iesaistīt sabiedrību pļavu plānošanas, izveides un apsaimniekošanas pasākumos**.
- Lai arī kopumā sabiedrības izpratne par pļavu pozitīvo ietekmi (īpaši ekoloģisko un vides) pilsētā ir augsta, tomēr **joprojām pastāv uzskats, ka pļavas ir akceptējamās visur, tikai ne “manā sētā”**, ko parāda aptaujas rezultāti – pļavas vairāk tiek atbalstītas pilsētas nomalēs un maz izmantotās, arī tehniskās teritorijās, bet mazāk akceptētas centra teritorijās un dzīvojamo māju pagalmos.

Pētījums veikts projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” ietvaros, saņemot Atvērēšanas fonda finansējumu Nr. 5.2.1.1.i.0/2/24/I/CFLA/002